gemeente
Haarlemmermeer

raadsvoorstel

Onderwerp	Inkoopbeleid gemeente Haarlemmermeer 2022
Portefeuillehouder	Johan Rip
Steller	Marion van Leeuwen
Collegevergadering	30 november 2021
Raadsvergadering	
Raadsvoorstelnummer	2021.0002774

1. Voorstel

Collegebesluit(en)

Het college heeft besloten om:

1. het inkoopbeleid inclusief de prestatie-indicatoren inkoop Haarlemmermeer 2022 met ingangsdatum 1 januari 2022 vast te stellen;
2. de prestatie-indicatoren inkoop 2019-2020 in te trekken;
3. mandaat te verlenen aan de gemeentesecretaris en de directeuren en ondermandaat aan de clustermanagers voor het afwijken van het inkoopbeleid voor zover het betreft:
   - het enkelvoudig onderhands aanbesteden in plaats van meervoudig onderhands;
   - het meervoudig onderhands aanbesteden in plaats van nationaal;
   - het enkelvoudig onderhands aanbesteden in plaats van nationaal.

Het college besluit de raad voor te stellen om:

1. het inkoopbeleid gemeente Haarlemmermeer 2019 per 1 januari 2022 in te trekken.

2. Samenvatting

Op rechtmatige en doelmatige wijze inkopen en aanbesteden is voor ons als gemeente van groot belang. Het draagt bij aan mogelijke besparingen en geeft zichtbare verbetering van de kwaliteit van de in te kopen producten en diensten. We houden ons aan wet- en regelgeving en gaan zo doelmatig en bewust mogelijk om met gemeenschapsgeld.

In alle aanbestedingstrajecten hebben we aandacht voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI). Hiermee leveren we, naast het vanzelfsprekende kader van rechtmatig en doelmatig inkopen, door middel van inkoop een bijdrage aan de ambities op de thema's duurzaamheid, inkoop bij lokale en regionale ondernemers, social return en innovatie.

Het ondermandaat wordt belegd bij clustermanagers om in uitzonderlijke gevallen af te kunnen wijken van het inkoopbeleid indien het om niet bestuurlijk gevoelige én voldoende gemotiveerde afwijkingen gaat die niet leiden tot een onrechtmatigheid. Dit met de waarborgen dat in voorkomende gevallen vooraf de motivering van de afwijking wordt getoetst door een inkoopadviseur en jaarlijks de directie wordt geïnformeerd over deze afwijkingen.

3. Uitwerking

3.1 Wat willen we bereiken?

Het inkoopbeleid gemeente Haarlemmermeer 2022 (hierna: inkoopbeleid) schetst de doelstellingen, uitgangspunten en kaders waarbinnen inkoop in onze gemeente plaatsvindt. Het inkoopbeleid geeft sturing aan de inkoop binnen de gemeente.

Het inkoopbeleid is een instrument om rechtmatig en onder optimale (maatschappelijke) condities producten en diensten te verkrijgen. Wij willen en moeten rechtmatig, doelmatig en doeltreffend omgaan met gemeenschapsgeld. Ons inkoopbeleid draagt hieraan bij. Het beïnvloedbare inkoopvolume van onze gemeente bedroeg in 2020 circa € 185 miljoen. We hebben daarmee voldoende inkoopkracht om bij het inkopen van producten en diensten ook aanvullende additionele voorwaarden aan partijen te stellen op het terrein van Maatschappelijk Verantwoord Inkopen. Deze additionele voorwaarden hebben we geconcretiseerd in prestatie-indicatoren.

Er is nu ruim twee jaar verstreken sinds de gemeenteraad het Inkoopbeleid Gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0030669) en het college de prestatie-indicatoren inkoop 2019-2020 heeft vastgesteld (2019.0030669). Daarnaast heeft de gemeenteraad in de financiële verordening 2021 (2021.0000629) besloten dat het inkoopbeleid vastgesteld wordt door het college en niet meer door de gemeenteraad. Na vaststelling van het inkoopbeleid 2022 door het college wordt ook geformaliseerd dat ons eigen inkoopbeleid niet onder het normenkader rechtmatigheid valt en hiervoor jaarlijks geen afzonderlijke besluitvorming van de raad meer nodig is. In aanvulling op de ervaringen van de afgelopen twee jaar, vormt de aanleiding tot een herijking van het Inkoopbeleid Gemeente Haarlemmermeer 2019 en de prestatie-indicatoren inkoop 2019-2020.

Onze conclusie is dat het beleid uit 2019 grotendeels nog voldoet. We willen het Inkoopbeleid gemeente Haarlemmermeer 2019 en de prestatie-indicatoren inkoop 2019-2020 op enkele onderdelen wijzigen en aanvullen. Omdat het Inkoopbeleid 2019 is vastgesteld door de raad en niet door het college, stellen wij de raad voor om het Inkoopbeleid 2019 in te trekken.

3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Voor het realiseren van een optimaal inkooprendement continueren wij de inkoopdoelstellingen én de prestatie-indicatoren voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen. Wij voegen ter verdere stimulering van Social Return een nieuwe prestatie-indicator toe. Per jaar worden minstens tien kandidaten uit een van de doelgroepen van Social Return bij een opdrachtnemer van onze gemeente geplaatst. Daarnaast verhogen we in lijn met de intentieverklaring circulair inkopen van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) in 2025 de indicator dat bij 50% (was 40%) van de totale aanbestedingswaarde van diensten, werken en leveringen met een fysieke component, bij de uitvraag ingezet wordt op de transitie naar de circulaire economie.

Verlening (onder)mandaat

In het mandaatregister zijn twee mandaten opgenomen voor beslissingen die samenhangen met inkooptrajecten. Daarvoor geldt als bijzondere bepaling dat er gehandeld wordt in overeenstemming met het geldende inkoopbeleid. Er is niets opgenomen over beslissingen in afwijking van het geldende inkoopbeleid. Dat betekent dat dergelijke beslissingen in beginsel via ons college moeten lopen.

Wij vinden het niet wenselijk, dat voor elke niet bestuurlijk gevoelige én voldoende gemotiveerde afwijking van het inkoopbeleid, een apart collegevoorstel gemaakt wordt. Het is

daarom wenselijk om in het mandaatregister ook een mandaat op te nemen voor beslissingen die afwijken van het inkoopbeleid. Daarbij mag het alleen gaan om afwijkingen die niet bestuurlijk gevoelig zijn, een eis die voor gebruik van alle mandaten geldt. Ondermandaat wordt verleend aan de clustermanagers. Omdat het in beginsel gaat om uitzonderlijke gevallen, wordt dit ondermandaat alleen aan de clustermanagers verleend en niet lager in de organisatie. Daarbij geldt bovendien de beperking dat het niet mag gaan om afwijkingen die leiden tot een financiële onrechtmatigheid.

Onderstaand mandaat wordt opgenomen in het register onder de twee mandaten die er nu staan voor inkoopgerelateerde bevoegdheden (in huidige register algemene mandaten op pag. 15/16/17).

Omschrijving Bevoegdheid	**Regelgeving**	**Bevoegd orgaan**	**Bijzondere bepaling**	**Ondermandaat aan:**
Afwijken van het geldende inkoopbeleid bij het uitoefenen van de twee hierboven genoemde mandaten voor zover het betreft: - het enkelvoudig onderhands aanbesteden in plaats van meervoudig onderhands - het meervoudig onderhands aanbesteden in plaats van nationaal - het enkelvoudig onderhands aanbesteden in plaats van nationaal	4:84 Algemene wet bestuursrecht	B&W	1. In afwijking van art. 5 van het Mandaat-besluit (geen mandaat bij afwijking van beleid) wordt hierbij nadrukkelijk toegestaan dat er wordt afgeweken van beleidsregels. Dit mandaat geldt niet voor afwijkingen als sprake is van financiële onrechtmatigheid. 2. De motivering voor afwijking wordt vooraf bij de inkoopadviseur getoetst. 3. De teammanager inkoop rapporteert jaarlijks aan de directie over de afwijkingen van het inkoopbeleid.	Clustermanager

3.3 Wat mag het kosten?

Aan de uitvoering van deze nota zijn, naast de beschikbare ambtelijke capaciteit, geen kosten verbonden.

3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?

Het college is op grond van de Financiële verordening Haarlemmermeer 2021 (2021.0000629) verantwoordelijk voor het vaststellen van het inkoopbeleid. Wij zijn ook verantwoordelijk voor de vaststelling van de prestatie-indicatoren inkoop. Binnen ons college is de portefeuillehouder Inkoop- en aanbestedingsbeleid het eerste aanspreekpunt.

3.5 Welke overige relevante informatie is beschikbaar?

Het vaststellen van het inkoopbeleid en (onder)mandaat maken wij via de website officielebekendmakingen.nl bekend.

3.6 Wanneer en hoe zal de raad/het college over de voortgang worden geïnformeerd?

In de jaarstukken wordt gerapporteerd over de voortgang van de prestatie-indicatoren inkoop.

3.7 Wat betekent dit voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA)?

Op 20 juni 2018 hebben we de Intentieverklaring circulair opdrachtgeverschap en circulair inkopen van de MRA ondertekend (2018.0019703). In deze intentieverklaring hebben we de intentie uitgesproken om in afstemming met de overige MRA-deelnemers toe te werken naar ten minste 10% circulair inkopen in 2022 en naar 50% circulair inkopen in 2025.

Dit sluit aan bij ons collegebesluit Green Deals Duurzaamheid Top MRA (2021.0002305) waarin we instemmen met ondertekening van de MRA Green Deals. In de MRA Green Deal Circulair Inkopen herbevestigen wij de eerder in 2018 vastgelegde intentie om tot circulair opdrachtgeven en inkopen in de MRA te komen (2018.0019703). Die inhoud van de MRA Green Deal zijn in het voorliggende inkoopbeleid geïncorporeerd.
Het Landelijk Manifest Verantwoord Inkopen (MVI) is door ons op 8 december 2016 ondertekend (2016.0067694); deze hebben we in 2021 met een jaar verlengd (2021.0000092). Een nieuw manifest MVI is in ontwikkeling en heeft een looptijd van 2022-2025. Op het gebied van circulair inkopen worden er geen grote wijzigingen verwacht. Over deelname aan nieuwe manifesten wordt afzonderlijk door ons besloten.

4. Ondertekening

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,

de loco-secretaris,	de burgemeester,
Michiel Ruis P. van der Meulen.	Marianne Schuurmans-Wijdeven J. Nobel

Bijlage(n)

- Inkoopbeleid gemeente Haarlemmermeer 2022

Inkoopbeleid gemeente Haarlemmermeer 2022

1. Inleiding

Dit inkoopbeleid schetst de doelstellingen, uitgangspunten en kaders waarbinnen inkoop in de gemeente Haarlemmermeer (hierna: de gemeente) plaatsvindt. Het inkoopbeleid geeft sturing aan de inkoop binnen de gemeente. Achtereenvolgend worden de begrippen inkoop en aanbestedingen toegelicht gevolgd door de verantwoordelijkheden, inkoopdoelstelling en prestatie-indicatoren inkoop. In de bijlage zijn ten slotte de definities opgenomen.

Inkopen en aanbesteden

Inkopen zijn (rechts)handelingen van de gemeente gericht op de verwerving van werken, leveringen of diensten, die één of meerdere facturen van een ondernemer tot gevolg hebben. Bij inkoop kan het gaan om de verwerving van uiteenlopende zaken, zoals software, leerlingenvervoer en adviesdiensten, maar ook om bruggen, wegen en het onderhoud van de bermen.

Aanbesteden is een specifieke methode om in te kopen en de manier waarop de gemeente opdrachten in de markt zet. Als overheidsorganisatie dient de gemeente zich te houden aan de aanbestedingsprocedures zoals voorgeschreven in de Aanbestedingswet en de Gids Proportionaliteit. Het doel van aanbesteden is om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen door “de markt” zijn werk te laten doen (concurrentiewerking) en het verkrijgen van een zo goed mogelijke prijs-kwaliteitsverhouding.

Op een rechtmatige en doelmatige wijze inkopen en aanbesteden is van groot belang voor onze gemeente. Het draagt niet alleen bij aan mogelijke besparingen, maar geeft tevens zichtbare verbeteringen van de kwaliteit van opdrachten. Denk daarbij ook aan efficiënte en innovatieve oplossingen. Daarnaast geeft het de grenzen aan waarbinnen de verschillende opdrachtgevers kunnen opereren. De gemeente wil zich houden aan wet- en regelgeving en als overheid zo doelmatig en bewust mogelijk omgaan met gemeenschapsgeld. Hoe de gemeente dat wil realiseren staat in dit inkoopbeleid.

Verantwoordelijkheden

Het college is verantwoordelijk voor het vaststellen van het inkoopbeleid en de prestatie-indicatoren inkoop. De verantwoordelijkheid voor inkoop is decentraal belegd in de lijnfuncties. Het centrale team inkoop adviseert over inkoop. Daarnaast begeleidt en/of is team inkoop betrokken bij de Europese aanbestedingen en complexere Meervoudig Onderhandse en Nationale aanbestedingen.

Inkoopdoelstellingen

Inkoop vindt plaats in een dynamische omgeving. Daarom is de gemeente voortdurend bezig met het doorvoeren van verbeteringen in en het actualiseren van de inkoopprocessen. De gemeentelijke doelstellingen zijn hierbij leidend. De inkoopdoelstellingen zijn rechtstreeks afgeleid van de gemeentelijke doelstellingen. Inkoop is ondersteunend en levert toegevoegde waarde aan het gehele prestatieniveau van de gemeente.
De gemeente wil met dit inkoopbeleid een optimaal inkooprendement realiseren met behulp van de volgende vier inkoopdoelstellingen:

- Rechtmatig en doelmatig inkopen zodat gemeenschapsgelden op controleerbare en verantwoorde wijze worden aangewend en besteed.
- Een professionele, integere, betrouwbare en zakelijke inkoper en opdrachtgever zijn.
- Een administratieve lastenverlichting bereiken voor zowel zichzelf als voor ondernemers.
- Inkoop vindt op maatschappelijk verantwoorde wijze plaats.

De inkoopdoelstellingen met de bijbehorende uitgangspunten worden hieronder nader toegelicht.

2. Rechtmatig en doelmatig inkopen zodat gemeenschapsgelden op controleerbare en verantwoorde wijze worden aangewend en besteed

2.1. Rechtmatigheid

Algemeen juridisch kader
De gemeente leeft geldende wet- en regelgeving en het inkoopbeleid na.

Uniforme regelingen en documenten
De gemeente hanteert uniforme regelingen en documenten, tenzij een concreet geval dit niet toelaat. Uniformiteit in de uitvoering draagt eraan bij dat ondernemers weten waar ze aan toe zijn en landelijk gezien niet steeds met verschillende procedureregelingen worden geconfronteerd. De gemeente past bij de betreffende inkoop indien van toepassing de volgende - of nadien gewijzigde - regelingen en documenten toe:

- De Aanbestedingswet en het Aanbestedingsbesluit
- Aanbestedingsreglement Werken (ARW) 2016 (onder de Europese drempelwaarde is dit reglement verplicht);
- Gids Proportionaliteit
- Voor ICT gerelateerde overeenkomsten wordt gebruik gemaakt van de landelijke door de VNG vastgestelde GIBIT-voorwaarden (Gemeentelijke Inkoopvoorwaarden bij ICT);
- DNR 2011 met herziene standaardafwijkingen 2021;
- UAV 2012/UAV-GC 2005;
- Uniforme klachtenregeling van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie;
- Landelijk opgestelde algemene voorwaarden voor specifieke branches met eventueel afwijkende bepalingen van de gemeente;
- Gemeente Haarlemmermeer VNG-model algemene inkoopvoorwaarden voor Leveringen en Diensten 2015 met annex 2021;
- Interne inkoop- en aanbestedingsformats.

Algemene beginselen bij inkoop
De gemeente bevordert eerlijke mededinging. Ondernemers moeten een eerlijke kans krijgen om de opdracht gegund te krijgen. Dit zal bijdragen aan het in stand houden van een gezonde marktwerking (ook op langere termijn). De gemeente neemt de volgende algemene beginselen van het aanbestedingsrecht in acht:

- Gelijke behandeling: gelijke gevallen mogen niet verschillend worden behandeld, tenzij dat verschil objectief gerechtvaardigd is.
- Non-discriminatie: discriminatie op grond van nationaliteit mag niet.
- Transparantie: de gevolgde procedure dient navolgbaar (en dus controleerbaar) te zijn. Dit is een logisch uitvloeisel van het beginsel van gelijke behandeling. Normaal zorgvuldige en oplettende inschrijvers moeten weten waar ze aan toe zijn.
- Proportionaliteit (evenredigheid): de gestelde eisen, voorwaarden en criteria aan de inschrijvers mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot het voorwerp van de opdracht. De gemeente past het beginsel van proportionaliteit toe bij de te stellen eisen, voorwaarden en criteria aan inschrijvers en inschrijvingen en met betrekking tot de contractvoorwaarden.
- Wederzijdse erkenning: diensten en goederen van ondernemingen uit andere lidstaten van de Europese Unie moeten worden toegelaten voor zover die diensten en goederen op gelijkwaardige wijze kunnen voorzien in de legitieme behoeften van de gemeente.

Algemene beginselen van behoorlijk bestuur
De gemeente neemt bij haar inkopen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in acht, zoals het gelijkheidsbeginsel, motiveringsbeginsel en vertrouwensbeginsel.

Grensoverschrijdend belang
Voorafgaand aan inkoop vindt een toets plaats of sprake is van een duidelijk grensoverschrijdend belang. Bij overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten met een duidelijk grensoverschrijdend belang past de gemeente de algemene beginselen van het aanbestedingsrecht toe en zal de gemeente een passende mate van openbaarheid in acht nemen. Overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten met een duidelijk grensoverschrijdend belang zijn overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten waarin buiten Nederland

gevestigde ondernemers interesse hebben of kunnen hebben.

Bepalen van de inkoopprocedure

De gemeente hanteert - met inachtneming van de Gids Proportionaliteit - de wettelijk vastgestelde drempelbedragen bij de keuze voor de toe te passen inkoopprocedure. Voor inkopen onder de wettelijke drempelbedragen worden onderstaande procedures gehanteerd. De te kiezen procedure is afhankelijk van de opdrachtwaarde en de complexiteit van de opdracht. Het niet toepassen van onderstaande procedures kan, alleen op basis van een deugdelijke motivering en akkoord van de daartoe bevoegde. Per opdracht wordt vastgesteld welke inkoopprocedure geschikt en proportioneel is.

Inkoopprocedures (Bedragen zijn exclusief BTW)	**Leveringen/ Diensten***	**Werk**	**Concessieopdracht**	**Sociale en andere specifieke diensten (SAS)**
Enkelvoudig onderhands De gemeente vraagt minimaal aan één ondernemer een schriftelijk offerte.	Tot € 50.000	Tot € 150.000	Tot € 150.000	Tot € 150.000
Meervoudig onderhands De gemeente vraagt ten minste aan drie ondernemers en ten hoogste aan vijf ondernemers een schriftelijke offerte.	Vanaf € 50.000 tot wettelijk bepaald*	Vanaf € 150.000 tot € 1.500.000	Vanaf € 150.000 tot wettelijk bepaald*	Vanaf € 150.000 tot wettelijk bepaald*
Nationaal aanbesteden Bij werken met een geraamde waarde tussen € 1.500.000,- en het (Europese) drempelbedrag zal de gemeente nationaal aanbesteden. De gemeente zal voorafgaand aan de opdrachtverlening een aankondiging plaatsen.	n.v.t.	Vanaf € 1.500.000 tot wettelijk bepaald*	n.v.t.	n.v.t.
Europees aanbesteden* Boven de (Europese) drempelbedragen zal de gemeente in beginsel Europees aanbesteden, tenzij dit in een bepaald geval niet nodig is op grond van de geldende wet- en regelgeving.	*Wettelijk bepaald	*Wettelijk bepaald	*Wettelijk bepaald	*Wettelijk bepaald

*De Europese Commissie stelt elke twee jaar bij verordening nieuwe drempelwaarden vast.

Raming van de opdracht

Inkoop vindt plaats op basis van een deugdelijke, voorafgaande en zichtbaar vastgelegde raming van de gehele opdracht (inclusief eventuele opties en verlengingen) exclusie btw. De raming is ook van belang om de financiële haalbaarheid van de opdracht te bepalen.

Mandaat en volmacht

Inkoop vindt plaats met inachtneming van de vigerende mandaat- en volmachtregeling van de gemeente. De gemeente wil slechts gebonden zijn aan verbintenissen en verplichtingen op basis van rechtsgeldige besluitvorming en civielrechtelijke vertegenwoordiging.

Dossiervorming
Tijdens het verloop van een inkooptraject worden zowel intern als extern diverse documenten opgesteld die voor het vormen van het dossier van belang zijn. Voor elke aanbesteding wordt een inkoop- en aanbestedingsdossier[1] aangelegd en aangehouden dat centraal te raadplegen is in het archiefsysteem, onder andere om:

- te voldoen aan de Archiefwet;
- verantwoording achteraf en tijdens de uitvoering af te kunnen leggen om aan te kunnen tonen dat alles rechtmatig is verlopen;
- (verder) contractbeheer en contractmanagement te kunnen voeren.

2.2. Doelmatigheid

Inkopen van de economisch meest voordelige inschrijving: beste prijs-kwaliteitsverhouding.
De gemeente koopt efficiënt en effectief in. De inspanningen en uitgaven moeten een positieve bijdrage leveren aan de realisatie van het beoogde doel. De kosten staan in redelijke verhouding tot de opbrengsten en het beheersen en verlagen van de gemeentelijke uitgaven staat centraal. Bij het inkopen van werken, leveringen en diensten kan de gemeente ook interne en andere (externe) gemeentelijke kosten betrekken in de afweging. Ook de kwaliteit van de in te kopen werken, leveringen en diensten speelt een belangrijke rol. Er zal daarom continu gezocht worden naar de economisch meest voordelige inschrijving, in overeenstemming met intern beleid en geldende wet- en regelgeving.

Samenwerkingsverbanden
De gemeente heeft oog voor samenwerking bij inkoop. Dit geldt zowel voor samenwerkingen binnen de eigen organisatie als voor samenwerkingen met andere aanbestedende diensten voor zover dit binnen de wet- en regelgeving over samenvoeging past. Deze samenwerkingsverbanden kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op inkoopsamenwerking, milieuactiviteiten, bundelen van soortgelijke opdrachten en werkvoorzieningsschappen. Tevens streeft de gemeente ernaar aansluiting te zoeken bij landelijke aanbestedingen.

De samenwerking moet wel toegevoegde waarde hebben zoals:

- schaalvoordelen (financiën);
- procesvoordelen (werkwijze);
- informatievoordelen (kennisniveau).

3. Een professionele, integere, betrouwbare, en zakelijke inkoper en opdrachtgever zijn

Professionaliteit
Professionaliteit van inkoop houdt in dat op bewuste en zakelijke wijze aandacht wordt besteed aan onder andere het inrichten van een uitgavenanalyse, inkooppakketten, inkoopstrategieën en contract- en leveranciersmanagement. Voordat er wordt gestart met een aanbesteding dient eerst het huidige contractlandschap te worden verkend en de mogelijkheid om hierbij aan te sluiten. Continu wordt geïnvesteerd in inkoopkennis over de in te kopen werken, leveringen en diensten, de marktomstandigheden en de relevante wet- en regelgeving.

De gemeente acht het van belang om de markt te kennen door – indien mogelijk – een product- en/of marktanalyse uit te voeren. Een productanalyse leidt tot inzicht in de aard van het ‘product’ en een marktanalyse leidt tot het inzicht in de relevante markt(vorm), de ondernemers die daarop opereren en hoe de markt- en mogelijke machtsverhoudingen zijn (bijvoorbeeld: kopers- of verkopersmarkt). Een marktconsultatie met ondernemers kan onderdeel uitmaken van de marktanalyse. De gemeente spant zich in om alle inlichtingen en gegevens te verstrekken aan de ondernemer voor zover die nodig zijn in het kader van het inkoopproces.

De gemeente streeft naar functioneel specificeren om de kennis en expertise van de leverancier zo optimaal mogelijk te gebruiken. Bovendien kan een ondernemer nieuwe technologieën of oplossingen inbrengen

[1] De documenten die minimaal opgenomen moeten worden staan opgenomen in het startformulier

waardoor innovatie mogelijk is. De gemeente wil het gesprek met de markt aangaan. Door meer partnerschap, ook tijdens de uitvoering van het contract, en minder rechttoe-rechtaan inkopen probeert de gemeente opdrachtnemers, meer dan voorheen, ook te betrekken bij onze maatschappelijke rol.

Integriteit
De gemeente heeft hoog in het vaandel staan dat haar bestuurders en ambtenaren integer handelen. De bestuurders en ambtenaren houden zich aan de vastgestelde wetgeving en gedragscodes. Zij handelen zakelijk en objectief, waardoor bijvoorbeeld belangenverstrengeling wordt voorkomen.
De gemeente wil uitsluitend zakendoen met integere bedrijven. Een toetsing van de integriteit van bedrijven is bij inkoop en aanbesteding in beginsel mogelijk, door de toepassing van uitsluitingsgronden.

Onafhankelijkheid ten opzichte van de contractpartner

- De gemeente acht een te grote afhankelijkheid van bedrijven niet wenselijk. De gemeente streeft naar onafhankelijkheid ten opzichte van bedrijven (contractanten), zowel tijdens als na de contractperiode.

- De gemeente acht het van belang dat contractpartners niet zodanig afhankelijk worden van de gemeente als opdrachtgever dat zij bij het beëindigen van de overeenkomst niet langer kunnen voortbestaan. Deze mate van (on)afhankelijkheid wordt bepaald door de financiële waarde van de opdracht in relatie tot de omvang van de contractpartner.

- De gemeente streeft bij onderhandse aanbestedingen differentiatie in leverancierskeuze na.

4. Een administratieve lastenverlichting bereiken voor zowel onszelf als voor ondernemers

Administratieve lastenverlichting

- Zowel de gemeente als ondernemers verrichten vele administratieve handelingen tijdens het inkoopproces en bij de contractuitnutting. De gemeente verlicht deze lasten door bijvoorbeeld proportionele eisen en criteria te stellen en door een efficiënt inkoopproces uit te voeren.
- Waar mogelijk en wenselijk sluit de gemeente raamovereenkomsten of contracten met de mogelijkheid tot verlenging (bijvoorbeeld vanwege verlaging van administratieve en periodieke aanbestedingskosten).

Digitalisering
Bij het inkoop- en aanbestedingsproces zal de gemeente zo veel mogelijk gebruik maken van digitale mogelijkheden zoals TenderNed, e-facturen, Dynamisch Aankoop Systeem en toegankelijkheid. De gemeente sluit hierbij aan bij de wettelijke verplichtingen.

5. Inkoop vindt op maatschappelijk verantwoorde wijze plaats

In alle aanbestedingstrajecten hebben we aandacht voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI). Hiermee leveren we, naast het vanzelfsprekende kader van rechtmatig en doelmatig inkopen, door middel van inkoop een bijdrage aan de ambities op de thema's duurzaamheid, inkoop bij lokale en regionale ondernemers, social return en innovatie.

Bij het opstellen van deze ambities is aansluiting gezocht bij de manifesten Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (2016.0067694 en 2021.0000092. Deelname aan nieuwe manifesten wordt afzonderlijk ter besluitvorming aangeboden aan het college). Het manifest geeft in hoofdlijnen aan wat de gedeelde ambities van Nederlandse overheden zijn met betrekking tot MVI. Deze dient de gemeente om te zetten naar een actieplan voor de eigen organisatie. De concretisering van onderstaande ambities in de prestatie-indicatoren vormen het actieplan.

Als vervolg hierop tracht de Metropool Regio Amsterdam (hierna: MRA), waar onze gemeente deelnemer van is, gezamenlijk en in afstemming met elkaar circulair in te kopen en deze resultaten te monitoren. Met het

ondertekenen van de Intentieverklaring circulair opdrachtgeverschap en circulair inkopen (2018.0019703) heeft de gemeente de intentie uitgesproken om deze gezamenlijke afspraken na te leven. Onderstaande ambities zijn hierop afgestemd.

Onze ambities zijn vertaald naar zo concreet mogelijke en meetbare kritieke prestatie-indicatoren (hierna: KPI's) die in de inkoopprocessen beïnvloed kunnen worden. Bij de hieronder genoemde percentages is rekening gehouden met het feit dat de vier genoemde themagebieden niet alle toepasbaar zijn bij de inkoop van alle leveringen, diensten en werken. Jaarlijks wordt aan het college en de raad gerapporteerd over de KPI's en de behaalde resultaten.

De volgende randvoorwaarden zijn uitgangspunt geweest bij het opstellen van de indicatoren:

- Rechtmatigheid: de doelstellingen moeten passen binnen het wettelijk en gemeentelijk kader van de Aanbestedingswet en het inkoopbeleid.
- Geen onnodige administratieve lasten, noch voor de gemeente noch voor de aanbieders.

5.1 Ambitie duurzaamheid

- Circulaire economie: het zo lang mogelijk in de kringloop houden van grondstoffen. Haarlemmermeer wil een bijdrage leveren aan de circulaire economie. Dit wil de gemeente bereiken door reductie van afvalstromen, optimale benutting van grondstoffen zoals hergebruik en versterking van biodiversiteit en ecologische waarde.
- Energie: de gemeente wil energie besparen en duurzame energie opwekken.

5.1.1 Prestatie-indicatoren duurzaamheid

Indicator 1a: Bij 40% van de totale aanbestedingswaarde van diensten, werken en leveringen met een fysieke component, wordt bij de uitvraag ingezet op de transitie naar de circulaire economie. Vanaf 2025 wordt in lijn met de intentieverklaring circulair inkopen van de MRA het percentage verhoogd naar 50%.
Indicator 1b: De gemeente streeft jaarlijks minimaal twee circulair ingerichte contracten na, waarin is vastgelegd dat materialen en producten hoogwaardig hergebruikt worden en wat na eerste gebruik met de materiaalstroom gebeurt.

Door bij de uitvraag te gunnen op leveringen, werken en diensten en verdienmodellen waarbij hergebruik van grondstoffen centraal staat, wordt de circulaire economie waarin grondstoffen niet meer verloren gaan gestimuleerd. Denk hierbij aan recyclegaranties, koop-terugkoopregelingen of van product-naar-diensten. Dit is vooral van toepassing op de inkoop binnen het facilitaire domein en het fysieke domein.

Indicator 2a: Bij 50% van de totale aanbestedingswaarde van diensten, werken en leveringen wordt bij de uitvraag ingezet op de transitie naar duurzame energie en brandstoffen.
Indicator 2b: De gemeente streeft naar jaarlijks minimaal vier contracten met een minimaal energieneutrale gebruiks- en/of exploitatiefase.

De gemeente wil inzetten op energiebesparing, de transitie van fossiel naar duurzaam opgewekte energie en decentrale opwekking en opslag. Denk hierbij aan energiezuinigere apparatuur, plaatsing van zonnepanelen en elektrisch vervoer en transport. Dit is vooral van toepassing binnen het facilitaire domein en het fysieke domein.

5.2 Ambitie lokale en regionale ondernemers
De gemeente wil waar dit kan gebruik maken van lokale en regionale ondernemers.

5.2.1 Prestatie-indicator lokale en regionale ondernemers
Indicator: 50% van de inkoopuitgaven bestaat uit inkoop bij lokale en regionale bedrijven.

Deze indicator geldt voor alle domeinen en wordt begrensd door het aanbestedingsrecht. In het inkoopbeleid zijn de drempels vastgelegd wanneer de gemeente onderhands mag aanbesteden. Alleen onder deze grens heeft de gemeente de ruimte om lokale en regionale ondernemers gericht uit te nodigen. Indien er onder het Europese drempelbedrag geen lokale en regionale ondernemers worden uitgenodigd, dient dit gemotiveerd te worden aangegeven.

5.3 Ambitie Social Return

- De gemeente wil zoveel mogelijk gebruik maken van de mogelijkheden die social return en inkoop bieden om maatschappelijk effect te genereren op het gebied van arbeidsparticipatie.
- De gemeente wil daar waar mogelijk gebruikmaken van sociale ondernemingen.

5.3.1 Prestatie-indicatoren Social Return

Indicator 1: Bij aanbestedingen werken en diensten met een waarde boven de Europese aanbestedingsgrens voor diensten wordt bij de uitvraag ingezet op social return. Doel is om dit bij 75% van de totale aanbestedingswaarde toe te passen.

De gemeente wil de kracht en expertise van de markt benutten om gezamenlijk maatschappelijke vraagstukken aan te pakken. Social return maakt het mogelijk dat investeringen die de gemeente doet naast het 'gewone' rendement, ook concrete sociale winst opleveren.

Bij de invulling van social return maken we gebruik van de zogenaamde 'bouwblokkenmethode'. Kenmerken van deze bouwblokkenmethode zijn de structuur en de maatwerkinvulling in dialoog tussen de gemeente en de opdrachtnemer. Blokken met een transparante waardebepaling kunnen op maat worden gestapeld tot de gewenste social return verplichting is gerealiseerd. Die inspanningswaarde per bouwblok stellen we periodiek vast aan de hand van de samenstelling van onze doelgroep en in afstemming met de regio.
De bouwblokkenmethode is niet alleen gericht op het (duurzaam) uitplaatsen van bijstandsgerechtigden, maar ook om social return op creatieve wijze in te laten vullen door de opdrachtnemer.

Social return kan voorts bijvoorbeeld ook ingevuld worden door het bekostigen van een BBL- (beroeps begeleidende leerweg) of BOL- (beroeps opleidende leerweg) traject binnen de eigen organisatie of een andere organisatie. Ook kan een gecontracteerde partij door het afnemen van diensten of producten bij een sociaal ondernemer of door het deels bekostigen van een traject of werk van een medewerker van een sociaal ondernemer (deels) invulling geven aan de social return verplichting. Het delen van kennis en expertise door bijvoorbeeld het geven van een cursus aan een bepaalde doelgroep, of het meewerken en steun verlenen aan een initiatief of evenement in de wijk, behoort eveneens tot de mogelijkheden. Daarnaast kunnen de inschrijvende partijen zelf met een voorstel komen. Door het werken met de bouwblokkenmethode beogen we een proportionele, realiseerbare en voor alle partijen zinvolle en duurzame invulling te geven aan social return.

Indien geen gebruik wordt gemaakt van social return, wordt gemotiveerd waarom daar niet voor is gekozen.

Indicator 2: Per jaar worden minstens 10 kandidaten uit een van de doelgroepen van Social Return bij een opdrachtnemer van onze gemeente geplaatst.

Indicator 3: Per jaar wordt € 100.000,- van de totale inkoopuitgaven besteed bij een sociale onderneming.
Naast lokale en regionale ondernemers willen wij sociaal ondernemen faciliteren en ook stimuleren. Voor veel ondernemingen is winst maken niet meer het enige doel. Wij willen daarnaast een positieve bijdrage leveren aan de maatschappij. Sociaal inkopen is een krachtig instrument om maatschappelijke impact te realiseren. Met sociaal inkopen worden de producten, die nodig zijn voor de bedrijfsvoering, bij sociale ondernemingen ingekocht.

Deze indicator geldt voor alle domeinen en wordt begrensd door het aanbestedingsrecht. Onder de Europese aanbestedingsgrens is ruimte om sociale ondernemers een kans te geven, met name bij enkelvoudig onderhandse uitvragen.

Sociaal ondernemers zijn te vinden op landelijke en regionale netwerken, waarvan Social Enterprise NL de bekendste is.

5.4 Ambitie innovatie

De gemeente wil innovatie bevorderen om haar maatschappelijke doelen te bereiken en antwoorden te vinden op maatschappelijke vraagstukken. Het begrip innovatie wordt gebruikt in de context van het inkopen van vernieuwende leveringen, diensten of werken. Om deze ambitie te realiseren maakt de gemeente nadrukkelijk gebruik van de kennis van de markt bij het inkoopproces.

5.4.1 Prestatie-indicator innovatie

Indicator: Minimaal acht marktconsultaties per jaar uitvoeren bij Europese aanbestedingen.

Marktconsultaties kunnen bijdragen aan innovatie omdat marktpartijen in de meeste gevallen meer kennis hebben dan de gemeente over de (laatste) ontwikkelingen op hun specifieke vakgebied. Door middel van een dialoog met de markt kan de vraag beter omschreven worden en is de gemeente in staat onze vraag op een goede manier in de markt te zetten, bijvoorbeeld door niet te veel voor te schrijven maar ook ruimte te laten aan de markt om met eigen innovatieve oplossingen te komen.

Bijlage: Definities

In dit inkoopbeleid wordt verstaan onder:

Aanbestedingswaarde	De totale waarde aan Europese en nationale aanbestedingen, exclusief DAS uitvragen
Aanbestedingswet 2012	Herziene Aanbestedingswet 2012 gebaseerd op de Europese richtlijnen 2014/23/EU, 2014/24/EU en 2014/25/EU.
Circulaire economie	De circulaire economie bestaat uit nieuwe bedrijven en diensten met nieuwe businessmodellen en methodes die circulariteit (Het hoogwaardig hergebruiken van grondstoffen) nastreven. Denk hierbij aan bijvoorbeeld hoogwaardig hergebruik, demontabel ontwerpen, van bezit naar gebruik, terugkoopregelingen, grondstoffenbanken/-paspoorten.
Circulair ingericht contract	Een contract met de leverancier of dienstverlener dat erop gericht is dat de vrijkomende materialen/producten hoogwaardig hergebruikt worden en waarin is vastgelegd wat na eerste gebruik met de materiaalstroom gebeurt.
Concessieopdracht voor diensten of werken	Concessieopdracht voor werken of diensten als bedoeld in artikel 1.1 Aanbestedingswet 2012. Het verschil met een reguliere opdracht is dat de tegenprestatie voor de uitvoering van het werk of de dienst niet bestaat uit betaling, maar uit het verlenen van een exploitatierecht. Denk bijvoorbeeld aan de exploitatie van een sporthal of het gebruik van billboards.
Contractant	De in de overeenkomst genoemde wederpartij van de gemeente.
DAS	Dynamisch Aankoop Systeem. In Haarlemmermeer gebruiken we een DAS voor de tijdelijke inhuur van extern personeel.
Diensten	Overheidsopdracht voor diensten als bedoeld in artikel 1.1 Aanbestedingswet 2012. Betreffen alle inkopen die niet onder werken of leveringen vallen. Hieronder valt bijvoorbeeld ingenieursdiensten, communicatiediensten, enz.
Duurzame energie en brandstoffen	Energie waarover de mensheid voor onbeperkte tijd kan beschikken en waarbij, door het gebruik ervan, het leefmilieu en de mogelijkheden voor toekomstige generaties niet worden benadeeld (zon, wind, tweede generatie biobrandstoffen, etc.).
Energieneutrale gebruiks- en/of exploitatiefase	Gedurende de gebruiks- en/of exploitatie fase wekt het gebouw/werk de energie die wordt gebruikt voor het eigen functioneren.
Gemeente	De gemeente Haarlemmermeer, zetelend in Hoofddorp.
Gids Proportionaliteit	Bij aanbesteden moeten aanbestedende diensten het beginsel van proportionaliteit in acht nemen. De Gids proportionaliteit geeft hier invulling aan. In het Aanbestedingsbesluit is de Gids proportionaliteit als verplicht te volgen richtsnoer aangewezen.
Inkoop	(Rechts)handelingen van de gemeente gericht op de verwerving van werken, leveringen of diensten en die een of meerdere facturen van een ondernemer met betrekking tot bedoelde werken, leveringen of diensten tot gevolg hebben.
Inkoopuitgaven	De jaarlijkse uitgaven die door de gemeente aan werken, leveringen en diensten worden gedaan bij leveranciers.
Innovatie	Innovatie betekent vernieuwing en houdt zowel in het bedenken van iets nieuws (idee, methode, voorwerp) alsmede het transformeren hiervan naar zijn uiteindelijk vorm. Bij inkoop wordt het begrip innovatie gebruikt in de context van het inkopen

	van vernieuwende producten, diensten of werken.
Leveringen	Overheidsopdracht voor leveringen als bedoeld in artikel 1.1 Aanbestedingswet 2012. Het omvat de aankoop, lease, huur of huurkoop, met of zonder koopoptie van producten. Dit zijn zaken die tastbaar zijn, maar die niet onder een werk vallen. Hieronder valt bijvoorbeeld de levering van koffieautomaten.
Lokale en regionale ondernemers	Bedrijven die gevestigd zijn in de gemeente Haarlemmermeer en haar grensgemeenten. Dit zijn achtereenvolgens Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Bloemendaal, Haarlem, Heemstede, Hillegom, Kaag en Braassem, Lisse, Teylingen, Velsen en Zaanstad.
Maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI)	Maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI), ook wel duurzaam inkopen, betekent dat u, naast op de prijs van de producten, diensten of werken ook let op de effecten van de inkoop op milieu en sociale aspecten. Inkoop is een effectief instrument om impact te maken.
Offerte	Een aanbod in de zin van het Burgerlijk Wetboek.
Ondernemer	Een ‘aannemer’, een ‘leverancier’ of een ‘dienstverlener’.
Sociale en andere specifieke diensten (SAS)	Sociale en andere specifieke diensten (bijvoorbeeld diensten op het gebied van onderwijs, gezondheidszorg, maatschappelijke dienstverlening). Hiervoor geldt een vereenvoudigde procedure.
Sociaal Ondernemen	Een sociale onderneming heeft als primair doel het creëren van maatschappelijke impact (meerwaarde) en doet dat op een ondernemende manier. Financiële winst kan, maar staat niet voorop. De gemeente hanteert de definitie die de Europese Commissie gebruikt voor ‘sociale onderneming’. Europese definitie 'sociale onderneming' • Onderneemt primair vanuit een maatschappelijke missie (impact first); • Realiseert impact als zelfstandige onderneming die een dienst of product levert; • Heeft een verdienmodel; • Ziet winst als middel, niet als doel; • Is transparant en gelijk naar iedereen; • Is sociaal in de wijze waarop de onderneming wordt gevoerd;
Social return	Social return betekent letterlijk iets teruggeven aan de samenleving. Social return beoogt dat een investering ook concrete ‘sociale winst’ (return) oplevert, naast het leveren van ‘de gewone prestatie’ op de opdracht. Doel is om op verschillende manieren banen te creëren voor burgers met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit kan door werkzoekenden een arbeidsplaats te bieden, of het bieden van leer-/werkplekken, trainingen of opleiding aan deze mensen.
Startformulier	Intern formulier waarin motiveringen én verantwoording bij aanvang van het inkooptraject worden vastgelegd. Dit t.b.v. een rechtmatige procesgang van inkopen én hoe de doelstellingen van Inkoopbeleid 2022 worden nageleefd.
Werken	Overheidsopdracht voor werken als bedoeld in artikel 1.1 Aanbestedingswet 2012. Betreffen alle bouwkundige en civieltechnische werken. Hieronder valt bijvoorbeeld de bouw van een brug, een kantoorgebouw of de aanleg van een weg.